

Igitabo cya Yoweli n'Itorero ry'Abadivantisiti b'Umunsi wa Karindwi ry'i Lawodikiya - Nimeru Mirongo Ine n'Ibiri

Jeff Pippenger
2026-02-09

Umubare Mirongo Ine n'Ibiri

Iyo Abalewi igice cya makumyabiri na gatatu igabanyijwemo imirongo ibiri ingana, buri umwe ugizwe n'imirongo makumyabiri n'ibiri, ifatanijwe n'umurongo wa Kristo aho iminsi mikuru yo mu mpeshyi yahuriye n'ishusho yayo nyakuri, dushobora kwerekana umurongo utangirana n'intambwe eshatu za Pasika yo ku mugoroba wo ku wa Gatanu, imigati idasembuwe yo ku Isabato, n'imbuto z'umuganura ku munsi wa mbere w'icyumweru. icyo ni ikimenyetso kimwe cy'inzira, nk'uko gihagarariwe n'umubatizo wa Kristo, ariko icyo kimenyetso kimwe cy'inzira gifite intambwe eshatu.

Iyo duhereye ku izuka tukagera mu minsi mirongo ine iri imbere, tugera ku ngingo ihindura ibintu, kuko ari bwo Kristo yahagaritse kwigisha abantu imbonankubone maze azamukanwa mu bicu. Abo ijana na mirongo ine na bine na bo bazamukanwa mu bicu.

Nuko bumva ijwi riranga rivuye mu ijuru ribabwira riti: Nimuzamuke muze hano. Nuko bazamukana mu ijuru bari mu gicu; kandi abanzi babo barababona. Muri iryo saha haza kuba umutingito ukomeye cyane, kimwe cya cumi cy'umurwa kiragwa, kandi muri uwo mutingito hapfamo abantu ibihumbi birindwi; abasigaye bagira ubwoba bwinshi, baha icyubahiro Imana yo mu ijuru. Ibyago bya kabiri birashize; kandi dore, ibyago bya gatatu bije vuba. Nuko marayika wa karindwi avuza impanda; maze mu ijuru humvikana amajwi arenga cyane avuga ati: Ubwami bwo muri iyi si bubaye ubw'Umwami wacu n'ubwa Kristo we, kandi azategeka iteka ryose. Ibyahishuwe 11:12–15.

Ishyano rya kabiri n'iryagatatu ni Isilamu, kandi marayika wa karindwi ni ishyano rya gatatu, ari ryo nanone, Isilamu. Ishyano rya gatatu rigera vuba ku gihe cy'umutingito. Umutingito ni itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika; Leta Zunze Ubumwe z'Amerika ni ya nyamaswa yo ku isi yo mu Byahishuwe igice cya cumi na gatatu, kandi itegeko ryo ku Cyumweru ni uguhungabana, ari byo kunyeganyega. Inyamaswa yo ku isi ni umwami mukuru w'abami icumi, kandi igihe Leta Zunze Ubumwe z'Amerika zihirikwa n'itegeko ryo ku Cyumweru, kimwe cya cumi cy'umurwa kizaba cyaguye. Muri iryo saha nyine ry'itegeko ryo ku Cyumweru, abahamya babiri bagereranywa na Eliya na Mose, abo bahamya babiri b'abo bagaragaye bahinduwe ishusho hamwe na Kristo imbere ya Petero, Yakobo na Yohana, bazamurirwa mu ijuru mu gicu, kandi umuntu wese akabona, kuko abanzi babo babitegereje.

Nyuma y'iminsi mirongo ine amaze kuzuka, Yesu "yazamuwe" ajalanwa mu bicu, maze iminsi icumi yo mu cyumba cyo hejuru iratangira. Izamurwa ni ikizamini kigaragara, nk'uko bimeze no ku wa marayika wa kabiri muri ba marayika batatu. Mu izamurwa rye, abamarayika batangaje ko

azagarukana ibicu, nk'uko yari amaze kuzamukana ibicu.

Nuko amaze kuvuga ibyo bintu, bakimureba, arazamurwa; igicu kimukura imbere y'amaso yabo. Nuko bakiri guhanga amaso mu ijuru, akizamuka, dore abagabo babiri bahagarara iruhande rwabo, bambaye imyenda yera; na bo baravuga bati: Bagabo b'i Galilaya, ni iki gituma muhagarara mureba mu ijuru? Uyu Yesu nyine uzamuwe akavanwa muri mwe ajoyanwa mu ijuru, azagaruka atyo muri ubwo buryo nyine nk'uko mwamubonye ajya mu ijuru. Ibyakozwe n'Intumwa 1:9-11.

Ukuza Kwe kwe kabiri kuzaba mu "bwiza" bw'ubwami Bwe.

Umuntu wese rero uzanyihakana n'amagambo yanjye muri iki gihe cy'ubusambanyi n'icyaha, Umwana w'umuntu na we azamuhakanira igihe azaza afite ubwiza bwa Se hamwe n'abamarayika bera. Mariko 8:38.

Ubu "bwiza" ni bwo Petero, Yakobo na Yohana babonye ku Musozi wo Guhindurirwaho ishusho. Umusozi wo Guhindurirwaho ishusho na wo wari intambwe ya kabiri, wabanje na Kayisariya ya Filipino kandi ugakurikirwa na Kayisariya Maritima. Ikigeragezo cya kabiri na cyo ni ikigeragezo cy'ishusho y'inyamaswa, ikigeragezo gisaba kumenya k'ubuhanuzi ko ishusho y'inyamaswa iri kuremwa. Ikigeragezo cya kabiri na cyo ni Melizari ugenzura Daniyeli na bagenzi be kugira ngo agereranye imirimbo y'amaso yabo n'iy'abatarariye imboga. Ni ikigeragezo cyo kureba. Intambwe ya kabiri mu ntambwe eshatu z'isezerano mu mateka y'isezerano rya Aburamu yari "ikimenyetso" cyo gukebwa. Intambwe ya kabiri igereranya gushyirwaho ikimenyetso kw'ubwoko bw'Imana ubwo buzamurwa nk'ibendera. Intambwe ya kabiri ni ho "ubwiza" bugaragarira, kuko intambwe eshatu z'umumarayika wa mbere ari gutinya, "ubwiza" n'urubanza. Umunsi wa mirongo ine w'igihe cya Pentekote ujyana n'Umusozi wo Guhindurirwaho ishusho. Kuramo inkweto zawe, kuko uri ku butaka bwera.

Izamura ni ikigeragezo kiboneka n'amaso, kandi mu murongo w'iminsi mikuru, izamura ryo ku munsi wa mirongo ine ribanzirizwa n'iminsi itanu ifitanye isano n'umunsi mukuru w'Amakondera. Umunsi mukuru w'Amakondera uranga umuburo w'impanda ya karindwi, ari wo muburo wa Isilamu.

Izamura rikurikira amakondera nyuma y'iminsi itanu, hanyuma nyuma y'iminsi itanu uhereye ku izamura, Umunsi w'Impongano uranga urubanza. Ijwi ry'impanda ni inzira za kera, ni ubutumwa bw'i Laodikiya, ni Isilamu kandi ni ubutumwa bw'ishingiro bw'umumarayika wa mbere. Nyuma y'iminsi itanu, igihe inyigisho y'"amaso ku maso" irangiye, ikigeragezo cya kabiri kigaragara cy'umumarayika wa kabiri kirangwa n'izamura. Nyuma y'indi minsi itanu, urubanza ruranga umumarayika wa gatatu.

Iminsi itanu nyuma y'uko urubanza rwaciriwe inzu y'Imana rurangiye, urubanza ruza kuri Leta Zunze Ubumwe za Amerika nk'uko rugaragazwa n'Umunsi wa Pentekote.

Nuko abwira Aburamu ati: Menya neza yuko urubyaro rwawe ruzaba abashyitsi mu gihugu kitari icyabo, kandi bazakorera abantu baho; na bo bazabarenganya imyaka magana ane; kandi iryo shyamba bazakorera na ryo nzaricira urubanza; maze hanyuma bazavamo bafite ubutunzi

bwinshi. Itangiriro 15:13, 14.

“Ubutunzi bukomeye” abo ijana na mirongo ine na bine bafite igihe cy’itegeko ryo ku Cyumweru, aho “ishyanga” rya Leta Zunze Ubumwe z’Amerika ricirwaho urubanza, ni ubutunzi bwo mu gice cya gatandatu cya Yesaya, bugereranya Ubumana. Ubuhanuzi bw’isezerano rya Aburahamu buravugaga buti “kandi n’iryo shyanga,” bityo bukagaragaza ko ubwoko bw’Imana bushyirwaho ikimenyetso mbere y’itegeko ryo ku Cyumweru. Hanyuma ku itegeko ryo ku Cyumweru, igihe kigereranywa n’iminsi irindwi y’umunsi mukuru w’Ingando, imvura y’itumba rya nyuma isukwa nta rugero, mu gihe urubanza rusohozwa kuri cya giterane kinini kiri hanze y’inzu y’Imana.

Ku wa 18 Nyakanga 2020, abagabo babiri b’ibihamya biciwe mu mihanda ya Sodomu na Egipta. Abo bagabo babiri b’ibihamya bari Mose na Eliya, kandi William Miller yari Eliya wo mu mateka ye. Mu nzozi ze, yafunze amaso ye akanya gato, kandi ku wa 18 Nyakanga 2020 mu buryo bw’ubuhanuzi yafunze amaso ye mu rupfu. Amaze guhumura, asanga icyumba kirimo ubusa, urugi n’amadirishya bikinguye. Hanyuma, Miller abonye umurimo wa wa mugabo wo guhanagura umwanda ibyo yarimo asohozwa, yamutakambiye amusaba kwitonda, maze wa mugabo wo guhanagura umwanda amwizeza ko byose bizaba byiza.

Igihe Miller yakangukaga mu butayu, muri Nyakanga 2023, umunsi mukuru w’imigati itasembuwe warageze, mbere gato y’umuzuko wo ku wa 31 Ukuboza 2023. Muri uwo mwanya—ubutumwa bw’ubuhanuzi bw’ukuri bwa Midnight Cry, ari bwo “gutaka” ubutumwa bwose bw’ubuhanuzi bwari bwariyeze gushyirwa ahagaragara bwashushanyaga, bwatangiye gukurwaho ikimenyetso, kuko iherezo ry’iminsi itatu n’igice rigaragaza “igihe cy’iherezo,” kandi mu “gihe cy’iherezo” buri gihe habaho gukurwaho ikimenyetso k’ubuhanuzi. Ibi ni ko biba buri gihe, kuko Kristo ari umwe ejo, n’uyu munsi, n’iteka ryose. Uko agirirana n’abantu guhora ari kumwe, ni ko guhora kumwe, kuko akora ku “murongo” umwe ubu nk’uko yahoraga akora. Ku iherezo ry’iminsi itatu n’igice Iyahishuwe bya Yesu Kristo byakuweho ikimenyetso.

Umubiri wazutse wari warashushanyijwe na Adamu, wabanje kuremwa, hanyuma ahuhwaho umwuka w’ubugingo. Amagufa yumye y’abapfuye yo muri Ezekieli 37 na yo yabanje guteranywa n’ubuhanuzi bumwe, maze nyuma ahabwa ubugingo n’ubundi buhanuzi bwa kabiri bwazaniye umwuka w’ubugingo uwo mubiri wari utagira ubugingo, binyuze mu butumwa bw’imiyaga ine, ari bwo butumwa bwo gushyirwaho ikimenyetso. Muri izo ngero zombi, ubuhanuzi bwahishuwe bugizwe n’ibice bibiri, kandi ibyo bice bitangwa mu buryo bunyuranye. Ni iby’imbere n’iby’inyuma; ni iyerekwa ry’inzu Ulai na Hiddekel; ni amayerekwa ya chazon na mareh; ni abahamya babiri, imiyoboro ibiri ya zahabu, n’ibindi n’ibindi.

Mu mateka y’Abamillerite, Ijwi ryo mu Gicuku ryari ubuhanuzi bwifatanyije n’ubw’umumarayika wa kabiri. Ubuhanuzi bw’intambwe ebyiri. Igihe amagufa yumye y’abapfuye yazurwaga mu wa 2023, byari ngombwa ko ageragezwa nk’uko ubuhanuzi bubisaba, kuko gukurwaho ikimenyetso k’ubuhanuzi buri gihe bitangiza inzira y’ibizamini by’intambwe eshatu. Ibizamini bibiri bya mbere byari ikizamini cy’ishingiro, hanyuma hakurikiraho ikizamini cy’urusengero.

Iminsi itanu nyuma y’umuzuko—ijwi rirangurura mu butayu, rihagarariwe n’igihe cy’imigati itarimo umusemburo rirangira, kuko Eliya, uhagarariwe na Miller na Yohana Umubatiza, bombi

bateguye inzira y'Uwo batari bakwiriye no kumwambika inkweto. Mu muzuko, Yesu atangira igihe cye cyo kwigisha “imbona nkubone” mu minsi mirongo ine. Uko kwigisha “imbona nkubone” kwatangiriye ku munsu wa makumyabiri na kabiri kuri Daniyeli mu gice cya cumi. Aho hagereranywa n'intambwe eshatu n'ugukorwaho gatatu, hamwe no gukomezwa kabiri.

Iminsi itanu mbere y'uko iminsi mirongo ine irangira, umuburo w'impanda ya Isilamu uravuzwa. Umuburo wa Isilamu wagereranyijwe n'indogobe Kristo yuriyeho mu kwinjira kwe k'intsinzi i Yerusalemu. Mbere y'uko amanuka ku misozi y'Umusozi wa Elayoni yerekeza i Yerusalemu, yabanje gutegeka abigishwa be kujya kubohora iyo ndogobe.

“Iyerekwa ryatanze mu mwaka wa 1847, igihe hari hakiriho abavandimwe b'Abadivantisiti bake cyane bitonderaga Isabato, kandi muri bo na bwo hari bake batekerezeza ko kuyizirikana bifite akamaro gahagije ko gutandukanya ubwoko bw'Imana n'abatizera. Ubu noneho ugusohora kw'iryo yerekwa gutangiye kugaragara. 'Intangiriro y'icyo gihe cy'umubabaro,' kivugwa hano, nticyerekeza ku gihe ibyago bizatangirira gusukwa, ahubwo cyerekeza ku gihe gito kibanziriza ugusukwa kwabyo, Kristo akiri mu buturo bwera. Muri icyo gihe, mu gihe umurimo w'agakiza uri kugera ku musozo, umubabaro uzaba uza ku isi, kandi amahanga azarakara, nyamara azafungirwa mu rugero kugira ngo atabangamira umurimo wa marayika wa gatatu. Muri icyo gihe 'imvura y'itumba,' cyangwa ihumure riturutse imbere y'Umwami, izaza guha imbaraga ijwi riranguruye rya marayika wa gatatu, no gutegeka abera guhagarara bashikanye mu gihe ibyago birindwi bya nyuma bizaba bisukwa.” Early Writings, 85.

Ku wa 9/11 yategetse abamarayika Be kurekura indogobe, maze George Bush muto nyuma yaho abuza indogobe. Kuro ni ikimenyetso cy'umumarayika wa mbere, kuko yatangaje itegeko rya mbere. Ni yo mpamvu ahagararira byombi, ari byo ku wa 11 Kanama 1840 na 9/11, kandi ku wa 9/11 Isilamu, nk'uko igereranywa no “kurakaza amahanga,” yararekuwe hanyuma irabuzwa. Muri icyo gihe ni ho imvura y'itumba yatangiye kugwa. Kuro ahagarariye ibimenyetso byombi by'Isilamu byo ku wa 11 Kanama 1840 na 9/11.

“Mu byumweru bitatu Gaburiyeli yarwanije n'imbaraga z'umwijiya, ashaka kuburizamo imigirire yari iri gukora mu bwenge bwa Kuro; kandi mbere y'uko iyo ntambara irangira, Kristo ubwe yaje gutabara Gaburiyeli. Gaburiyeli aravugaga ati: 'Igikomangoma cy'ubwami bw'u Buperesi cyandwanyije iminsi makumyabiri n'umwe; ariko dore, Mikayeli, umwe mu bakomeye b'ibikomangoma, araza aramfasha; nanjye nsigaranayo hamwe n'abami b'u Buperesi.' Daniyeli 10:13. Ijuru ryakoze ibyashoboraga gukorwa byose ku bw'ubwoko bw'Imana. Amaherezo intsinzi yarabonetse; ingabo z'umwanzi zirakumirwa mu minsi yose ya Kuro, no mu minsi yose y'umuhungu we Kambize, wategetse imyaka hafi irindwi n'igice.” Abahanuzi n'Abami, 571.

Kuro, ku wa 11 Kanama 1840, ubwo ubwami bw'ikirenga bw'Abanyaturukiya bwatangiraga, nk'uko abapayiniya babivugaga, Isilamu y'ishyano rya kabiri yarabujijwe. Icyo kubuzwa cyaranze iherezo ry'ubuhanuzi bw'igihe cy'imyaka magana atatu na mirongo cyenda n'umwe n'iminsi cumi n'itanu, bwatangiye igihe abamarayika bane, bagereranyaga abasultani bane b'Abayisilamu, barekurwaga n'umumarayika wa gatandatu, wagereranyaga ishyano rya kabiri mu byago bitatu bya Isilamu. Ku wa 9/11 Isilamu yarateye hanyuma irabuzwa, nk'uko bigereranywa no kubuzwa

kugaragara mu mateka ya Kuro no mu ya 1840. Izo ngabo eshatu zose zihamya zigaragaza ukubuzwa cyangwa kurekurwa kwa Isilamu, kandi mu itangira ry'ukwinjira kwa Kristo kwa kinyamihango, indogobe yararekuwe.

Kuboha indogobe mbere y'uko yinjira mu buryo bw'intsinzi kugaragaza ubutumwa bw'impanda bugera iminsi itanu mbere yo kuzamurwa. Ubutumwa bw'uko Islamu yongeye kurekurwa, nk'uko byagenze kuri 9/11, kandi nk'uko izongera kurekurwa nyuma y'iminsi cumi n'itanu ku itegeko ryo ku Cyumweru, ari ryo Pentekote, ni bwo butumwa bugaragaza intangiriro y'Induru ya Saa Sita z'Igicuku. Indogobe irekuwe iranga intangiriro, cyangwa alfa, yo gutangaza ubutumwa bw'Induru ya Saa Sita z'Igicuku; kandi ku itegeko ryo ku Cyumweru, aho Induru ya Saa Sita z'Igicuku ihindukira induru iranguruye, Islamu yongera gutera inyamaswa yo mu isi.

Igihe cy'Induru yo mu Gicuku gitangira n'igitero cya alufa giturutse kuri Isilamu, kandi kikarangira n'igitero cya omega giturutse kuri Isilamu. Ibitero bya Isilamu ku Leta Zunze Ubumwe za Amerika bishushanyijwe mu buhamya bwa Balamu n'indogobe ye, ari na bwo, by'ukuri, bugaragazwa mu gitabo cyo Kubara igice cya makumyabiri na kabiri. Iherezo ry'itorero ry'Abadivantisiti b'Umunsi wa Karindwi b'i Lawodikiya, nk'ihembe ry'Abaporotesitanti ry'inyamaswa yo mu isi, rishushanyijwe muri Yesaya 22:22 (imbere), kandi iherezo ry'ihembe ry'Abaripublikani rigaragazwa muri Kubara 22:22 (inyuma) no gukomeza.

Uburakari bw'Imana burakongezwa n'uko yagiye; maze marayika w'Uwiteka ahagarara mu nzira kugira ngo amubere umubisha. icyo gihe yari ahetswe n'indogobe ye, kandi abagaragu be babiri bari kumwe na we.

Indogobe ibona marayika w'Uwiteka ahagaze mu nzira, inkota ye ikanjaguwe mu kuboko kwe; indogobe ihengamira ku nzira, yinjira mu murima; maze Balamu ikubita iyo ndogobe, ngo ayigarure mu nzira. Kubara 22:22, 23.

Ku itariki ya 9/11, Balamu umuhanuzi w'ibinyoma, ugereranya Leta Zunze Ubumwe z'Amerika na George Bush muto, yashakaga kurangiza umurimo se George Bush wa mbere yari yaratangiye mu mugambi w'abakunda ubutegetsi bw'isi yose wo guhirika Leta Zunze Ubumwe z'Amerika no gushyira mu bikorwa icyo yise "ubutegetsi bushya bw'isi." Impamvu ya Bibiliya itera abakunda ubutegetsi bw'isi yose ni ukwica ubwoko bw'Imana bw'insigarira, kandi George Bush muto agereranya iherezo ry'umurage w'ubuhanuzi wa se wo kuzana "ubutegetsi bushya bw'isi," nk'uko yabwize. "Ubutegetsi bushya bw'isi" bwa Bush bugera ku bumwe bw'inshuro eshatu bw'ikiyoka, inyamaswa n'umuhanuzi w'ibinyoma ku itegeko ryo ku cyumweru, kandi George Bush muto aranga intangiriro y'igihe gisoza n'itegeko ryo ku cyumweru, ari na cyo gihe cyo gushyirwaho ikimenyetso, igihe cy'igeragezwa cy'ishusho y'inyamaswa, igihe kigereranywa n'ijwi rya mbere ryo mu Byahishuwe cumi n'umunani, n'ibindi byinshi. Indogobe ya Balamu yahinduye inzira y'umugambi w'abakunda ubutegetsi bw'isi yose kugeza igihe abantu ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bazashyirirwaho ikimenyetso mu ruhanga rwabo.

Indirimbo cyangwa Zaburi bya Asafu. Ntukicecekere, Mana; ntugume ucecetse, kandi ntuceceke, Mana. Kuko dore, abanzi bawe barimo guteza imvururu; kandi abakwangana bazamuye imitwe. Bagambaniye ubwenge ubwoko bwawe, kandi bajya inama ku abo wahishe.

Baravuze bati: Nimuze, tubarimbure kugira ngo batakiba ishyanga; kugira ngo izina rya Isirayeli ritazongera kwibukwa ukundi. Kuko bajyanye inama bahuje umutima; bagiranye isezerano bakurwanya. Zaburi 83:1–5.

Imirongo ya gatandatu n'ikurikiraho yerekana ko “abanzi” ari amahanga “icumi,” agereranywa n'abami icumi mu Byahishuwe cumi na birindwi. Aho ngaho abo bami icumi bari “bahuje umutima umwe,” ariko Asafu aravuga ati, “bagiranye inama bahuje inama imwe: bishyize hamwe kukurwanya.” Abo bami icumi ni ihuriro ribi ry'abakunda ubutegetsi bw'isi yose ryo mu minsi y'imperuka, riyiyemeje “gutsemba” “Isirayeli,” “abahishwe bawe,” ngo bareke “kuba ishyanga.” Umurimo w'iryo huriro ry'abami icumi “rishyira hejuru” ubutware bwa papa nk’“umutwe” w'ubumwe bw'ibice bitatu, ni ukurimbura “Isirayeli” yo mu buryo bw'umwuka, bahishwe mu “bwihisho bw'Isumbabyose.”

Ku wa 9/11 indogobe ya Isilamu yahinduriye ku nzira umugambi w'ikiyoka, kuko marayika ukomeye wo mu Iyahishuwe 18 yamanukanye inkota mu kuboko Kwe. Ikigeragezo cy'imbere icyo gihe cyari ugusubira mu nzira za kera. Muri uwo mwanya ni ho ugusubirwamo kw'amateka y'Abamillerite yerekeranye n'umumarayika wa mbere n'uwa kabiri byatangiye kongera gusubirwamo nk'uko byagaragajwe mu mateka y'imirongo itatu ya mbere yo mu Iyahishuwe cumi n'umunani. Iyo mirongo itatu ya mbere ni yo mirongo Mushiki wa White yavuze ko izasohora igihe inyubako nini z'Umujyi wa New York zizaba zisenye.

Ku wa 9/11 Iyahishuwe 18:1–3 byarasohoye, kandi isano y'umumarayika wa mbere wamanutse kugira ngo amurikishe isi ikuzo rye ku wa 11 Kanama 1840 ihita ihuzwa n'umumarayika wa kabiri watangaje kugwa kwa Babuloni. Balamu yari ikimenyetso cy'umumarayika wa mbere, kandi Balamu yari aharekejwe n'abagaragu be babiri, bagereranyaga umumarayika wa kabiri.

Mu rugero rwa Balamu rw'ihembe rya Repubulikani ry'umuhanuzi w'ibinyoma, Balamu yagombaga kuzagira izindi nshuro ebyiri zo guhangana n'indogobe ya Isilamu. Mu guhura kwa gatatu, indogobe yari “kuvuga,” kandi ukuvuga k'ubuhanuzi kuranga itegeko ryo ku Cyumweru. Ku wa 7 Ukwakira 2023 indogobe yongeye gukubita, ariko si igihugu cyiza cy'iki gihe cyo mu mwuka. Yakubise igihugu cyiza cya kera cyo ku mubiri, kandi Balamu n'indogobe ye noneho bari bageze mu guhura kwabo kwa kabiri.

Ariko marayika w'Uwiteka ahagarara mu nzira yo mu mizabibu, hari urukuta ku ruhande rumwe n'urukuta ku rundi ruhande. Nuko indogobe ibonye marayika w'Uwiteka, yisunika ku rukuta, ihina ikirenge cya Balamu ku rukuta; maze yongera kuyikubita. Kubara 22:24, 25.

Uruzabibu rwa Isirayeli ya kera rugaragaza uruzabibu rw'Ubwadivantisiti bw'Umunsi wa Karindwi bw'i Lawodikiya. Bombi ni ubwoko bw'isezerano bwahawe inshingano yo kuba ababitsi b'Amategeko y'Imana, agereranywa n'“urukuta,” kandi akaba ari kimwe mu bintu bigize uruzabibu.

Ni iki kindi cyari gukorerwa uruzabibu rwanjye ntarukoreye? Kuki nari niteze ko rwera inzabibu, ariko rukera izo mu gasozi? Noneho nimuze; reka mbabwire icyo ngiye gukorera uruzabibu rwanjye: nzarukura uruzitiro rwaho, maze ruzaribwa; kandi nzasenyagura urukuta rwaho, maze ruzahinduke urwo gukandagirwa. Yesaya 5:4, 5.

Isirayeli ya kera nyakuri n'Isirayeli ya none yo mu buryo bw'umwuka byombi byigometse kandi byanze inshingano zabyo zera. Uhereye ku wa 9/11 ukageza ku itegeko ryo ku Cyumweru, ikibazo cy'ubuhanuzi kigereranywa n'"urukuta." Icyo kibazo cy'ubuhanuzi ni ukurimburwa kw'"urukuta" rutandukanya itorero na Leta ruri mu Itegeko Nshinga rya Leta Zunze Ubumwe z'Amerika. Ku wa 9/11 Bush yashyize mu bikorwa Patriot Act, cyari intambwe ikomeye mu guhinyuza Itegeko Nshinga, kuko ari ho filozofiya yayoboraga Itegeko Nshinga yahinduriwe hasi hejuru, igihe amahame y'amategeko y'Abaroma, avuga ko umuntu aba ahamwa n'icyaha kugeza igihe bigaragariye ko ari umwere, yemerwaga akarusha ihame ry'amategeko y'Abongereza rihamya ko umuntu ari umwere kugeza igihe ahamijwe icyaha.

Igihe gihera ku wa 11/9 kugeza ku itegeko ryo ku Cyumweru kirimo ibisobanuro by'ubuhanuzi byerekeye "inkuta." Ubuyisilamu busenya inkuta nk'indogobe ya Balamu, bugaragaza ko ikibazo cy'Ubuyisilamu ari cyo kizatanga ingingo z'ubwenge ziyobye zo guhirika amahame ari mu Itegeko Nshinga. Muri uwo murongo w'ubuhanuzi, Ubuyisilamu, umuhanuzi w'ibinyoma uvugwa muri Bibiliya, ni bwo buyobya Leta Zunze Ubumwe z'Amerika mu gihe cy'ikigeragezo cy'ishusho y'inyamaswa, nk'uko n'umuhanuzi w'ibinyoma wa Leta Zunze Ubumwe z'Amerika ayobya isi yose mu gihe cy'ikigeragezo cy'ishusho y'inyamaswa ku rwego rw'isi.

Ku wa 7 Ukwakira 2023, indogobe ya Islamu yateye igihugu cy'icyubahiro cya kera nyakuri; kandi igihe iyo ndogobe izabohorwa mbere y'itangazwa ry'Ijwi ryo mu Gicuku, Islamu izongera gutera Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, igihugu cy'icyubahiro cya none cyo mu mwuka, nk'uko yabigenje ku wa 9/11. Ubwa kabiri Balamu akubita indogobe, ni marayika wa kabiri; kandi marayika wa kabiri buri gihe abyara ukuduburwa, nk'uko bigereranywa n'"inzira y'imizabibu" ifite inkuta ebyiri.

Nuko marayika w'Uwiteka arakomeza aragenda, ahagarara ahantu hafunganye, aho hatari inzira yo gukebukira iburyo cyangwa ibumoso. Nuko indogobe ibonye marayika w'Uwiteka, yikubita hasi muni ya Balamu; maze uburakari bwa Balamu buragurumana, ayikubita inkoni. Uwiteka akingura akanwa k'indogobe, ibwira Balamu iti: Ni iki nagukoreye, gitumye ukubita ubugira gatatu? Kubara 22:26–28.

Iyo twitegereje neza umurongo wa makumyabiri na kabiri n'indi mirongo itatu, dusanga mu by'ukuri ari ku murongo wa makumyabiri na gatatu aho indogobe ikubiswe bwa mbere.

Nuko uburakari bw'Imana buragurumana kuko yagiye; marayika w'Uwiteka ahagarara mu nzira kugira ngo amubere umurwanyana. Icyo gihe yari ahetswe n'indogobe ye, kandi abagaragu be babiri bari kumwe na we.

Indogobe ibona marayika w'Uwiteka ahagaze mu nzira, afite inkota ye ikururwa mu ntoki ze; nuko indogobe irateshuka iva mu nzira, ijya mu murima; Balamu ayikubita kugira ngo ayisubize mu nzira. Kubara 22:22, 23.

Uburakari bw'Imana kuri Balamu bwo kwemera icyifuzo cyo kuba umuhanuzi w'ibinyoma bwari bugereranywa no kuba Kristo yarangije ikiganiro cye n'Abayuda bayobyaga impaka mu murongo wa nyuma wa Matayo 22. Umurongo wa makumyabiri na gatatu wo muri Kubara 22 uhuye na Matayo igice cya 23, kandi imirongo ya makumyabiri na kane n'uwa makumyabiri na gatanu yo

muri Kubara ihura n'ibice bya 24 na 25 bya Matayo. Imirongo ya 26, 27 na 28 ihura n'ibice bya 26, 27 na 28 bya Matayo.

Matayo 23 ni marayika wa mbere, 24 na 25 ni marayika wa kabiri, naho 26, 27 na 28 ni marayika wa gatatu. Muri Kubara 22, umurongo wa 23 ni marayika wa mbere, imirongo ya 24 na 25 ni marayika wa kabiri, naho imirongo ya 26, 27 na 28 ni marayika wa gatatu. Matayo arimo abwira abantu b'isezerano, aba kera n'aba none: Kubara irimo igaragaza uruhare rwa Isilamu nk'igikoresho cy'Imana cyo guhana ugusenga ku Cyumweru gutangirira muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika, hanyuma bigakomereza no ku isi yose. Nyuma yo gukubita kwa gatatu, igihe indogobe ivuze, Balamu ahabwa gusobanukirwa n'ibyari bimaze kuba.

Nuko Uwiteka akingura amaso ya Balamu, abona marayika w'Uwiteka ahagaze mu nzira, afite inkota ye ikuranuye mu kuboko kwe; yunamika umutwe, yikubita hasi yubamye. Marayika w'Uwiteka aramubaza ati: "Ni iki cyatumye ukubita indogobe yawe incuro eshatu zose? Dore naje kuguhagarika, kuko inzira yawe ari iy'ubugoryi imbere yanjye. Iyo ndogobe yambonye, irampunganga izo ncuro eshatu zose; iyo itampunganga, ni ukuri mba nkwishe, yo nkayireka ikabaho." Balamu abwira marayika w'Uwiteka ati: "Nacumuye; kuko ntari nzi ko wari uhagaze mu nzira ngo unyitambike: none rero, niba bitagushimishije, ndisubirira inyuma." Kubara 22:31–34.

Balamu agereranya n'umuhanuzi w'ibinyoma, ari wo Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, ivuga nk'ikiyoka igihe cy'itegeko ryo ku Cyumweru. Muri icyo gihe cy'itegeko ryo ku Cyumweru, iyo amaze kumurikirwa, agereranya abacyari i Babuloni, maze bagakangukira ikibazo cy'itegeko ryo ku Cyumweru, bagahamagarirwa kuva i Babuloni.

Iminsi itanu yo kwigisha ubutumwa bw'umugati utasembuwe buvuye kuri Miller, hanyuma iminsi mirongo itatu Kristo yigisha abatambyi be, bahagarariwe na mirongo itatu, ibyo bikageza ku butumwa bw'imbuze bw'inzamba bwo kurekurwa kw'indogobe, bubanziriza kuzamurwa kw'ikimenyetsoho iminsi itanu, na byo bikabanziriza urugi rufunze mu mugani w'abakobwa icumiho iminsi itanu, na byo bikabanziriza amategeko yo ku Cyumweru ya Pentekoteho iminsi itanu, ayo na yo agatiza umurindi igihe cy'iminsi irindwi cy'Ingando, ari cyo isukwa ryuzuye ry'imvura y'itumba yo hanyuma mu gihe cy'ikibazo cy'amategeko yo ku Cyumweru, kuko ikigeragezo cy'icyo gihe kirebana n'umunsi wa karindwi.

Umubare gatanu ni ikimenyetso cy'abakobwa b'inkumi, baba abanyabwenge cyangwa abapfu. Umubare mirongo itatu ni ikimenyetso cy'abatambyi, ari cyo igitabo cyitwa Abalewi kigaragaza. Umubare karindwi ni Isabato. Abalewi makumyabiri na gatatu hagaragaza amateka y'abatambyi, Abalewi bo muri Malaki gatatu, abakobwa b'inkumi b'abanyabwenge, n'ibihumbi ijana na mirongo ine na bine mu gihe cy'ikigeragezo cy'Isabato.

Tuzakomeza ibyo bintu mu ngingo ikurikira.